

Interreg
Polska-Saksonia
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

**Z Biedronką i Maus
przez cały rok**

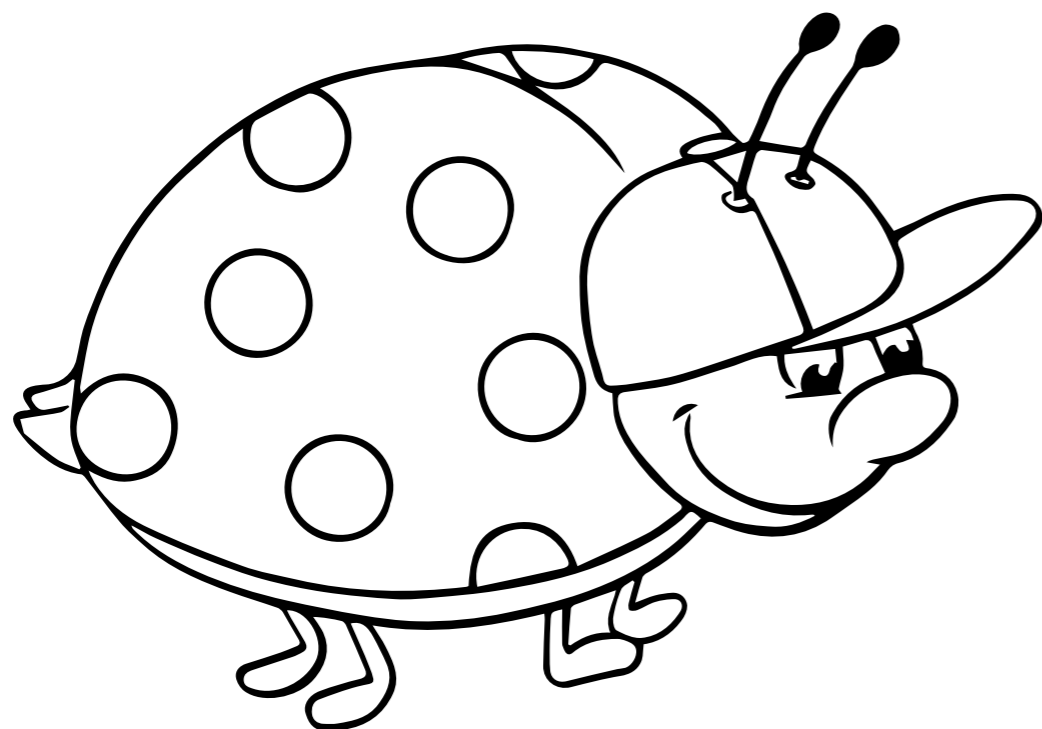
**Mit Biedronka und Maus
durch das Jahr**

CZEŚĆ!

Drogie dzieci,

czy mogę się przedstawić? Nazywam się BIEDRONKA.

A to jest moja przyjaciółka MAUS z Saksonii:

Zapraszamy Was serdecznie do wspólnej, fascynującej podróży przez cały rok, w trakcie której poznacie interesujące obyczaje w naszych krajach sąsiedzkich: Polsce i Saksonii. Niektóre święta obchodzi się w obu krajach podobnie, ale jest też kilka ciekawych różnic – poznajcie je wspólnie z nami!

Miłej zabawy życzą Wam

BIEDRONKA i MAUS

HALLO!

Liebe Kinder,

gestatten, dass ich mich vorstelle? Mein Name ist MAUS.

Und das ist mein Freund BIEDRONKA aus Polen:

Wir laden Euch herzlich ein gemeinsam mit uns eine spannende Reise durch das Jahr zu unternehmen und interessante Bräuche in unseren beiden Nachbarländern Polen und Sachsen zu entdecken. Es gibt viele Gemeinsamkeiten, aber auch bemerkenswerte Unterschiede, wie verschiedene Jahreshöhepunkte hier und da gefeiert werden – lernt sie mit uns gemeinsam kennen!

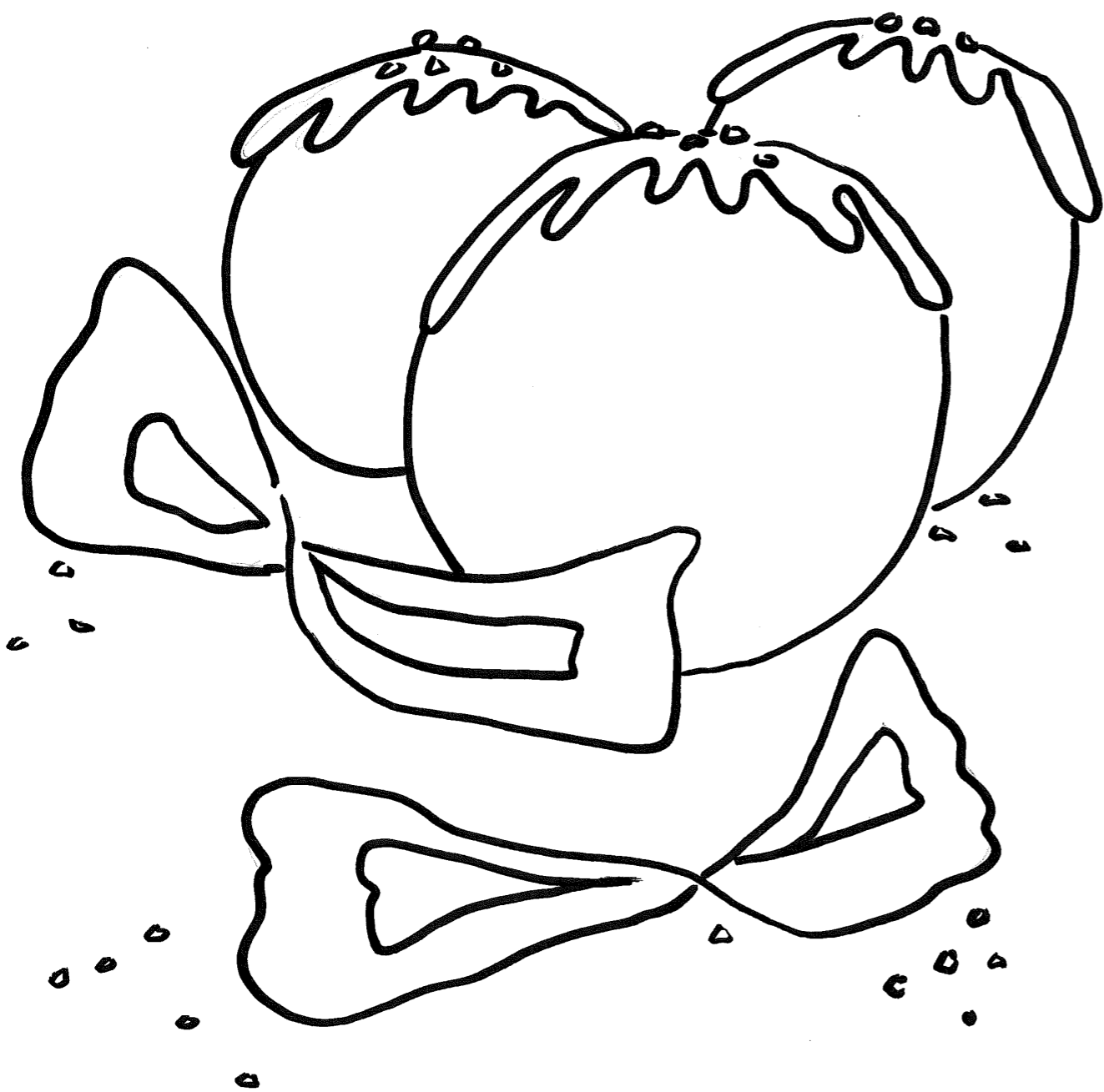
Viel Spaß dabei wünschen euch

BIEDRONKA und MAUS

Karnawał

Ostatni czwartek przed Środą Popielcową nazywany jest w Polsce „Tłustym czwartkiem”. W tym dniu rozpoczyna się ostatni tydzień karnawału. Tradycyjne wypieki przygotowywane w tłusty czwartek to pączki i faworki. Według tradycji każdy powinien zjeść przynajmniej jednego pączka, aby zapewnić sobie dobrobyt na następny rok. W tym dniu sprzedaje się w całej Polsce około 100 milionów pączków.

Der Donnerstag vor Aschermittwoch wird in Polen „Fetter Donnerstag“ genannt. An diesem Tag beginnt die letzte Karnevalswoche. Man isst Fettgebackenes – vor allem Krapfen (pączki) und Liebesschleifen (faworki). Dem Brauch zufolge soll jeder mindestens einen Krapfen essen, um sich Wohlstand zu sichern. An diesem Tag werden in ganz Polen etwa 100 Millionen Krapfen verkauft.

Faschingszeit

Dzieci w zabawnych przebraniach i z pomalowanymi twarzami świętują w przedszkolach karnawał. Przy dźwiękach poloneza przedstawiają się wszystkie małe księżniczki, piraci, czarty, klauni... Tradycyjnie zjada się wtedy pączki z nadzieniem z marmolady, czasem jednak – dla żartu – wypełnione musztardą!

Bunt geschminkt und lustig verkleidet feiern die Kinder im Kindergarten das Faschingsfest. Bei einer Polonaise stellen sich alle kleinen Prinzessinnen, Piraten, Teufel, Clowns ... mit ihren Kostümen vor. Traditionell gibt es Pfannkuchen (Berliner) zu essen. Sie sind mit Marmelade, manchmal als Scherz aber auch mit Senf gefüllt.

Wielkanoc

W Wielką Sobotę Polacy zanoszą do kościoła koszycki z potrawami wielkanocnymi do święcenia. Tradycyjnie są to: jajka, chleb, sól, chrzan, mięso (najczęściej kielbasa) i baranek wielkanocny z cukru lub ciasta. Koszycki ozdabiane są gałązkami bukszpanu lub wierzby. W Wielką Niedzielę podczas uroczystego, wielkanocnego śniadania każdy spożywa po kawałeczku ze wszystkich poświęconych pokarmów.

Am Karsamstag bringen die meisten Polen Speisen zur Kirche, wo sie vom Pfarrer gesegnet werden. Traditionell sind es: Eier, Brot, Salz, Meerrettich, Fleisch (meistens Wurst) und ein Osterlamm aus Zuckerguss oder Teig. Die Körbchen werden mit Buchsbaumzweigen und Weidenkätzchen geschmückt. Am Ostersonntag essen alle beim festlichen Osterfrühstück etwas von den gesegneten Speisen.

In der Osterzeit

Na Wielkanoc wszyscy ozdabiają swoje mieszkania i ogrody kolorowymi jajkami. Jajka symbolizują nowe życie. Wydmuszki jajek ozdabia się na najróżniejsze sposoby. Tradycja malowania jajek jest szczególnie kultywowana przez Łużyczan.

Zum Osterfest schmücken alle ihre Wohnungen und Gärten mit bunt bemalten Ostereiern. Die Eier symbolisieren neues Leben. Sie werden ausgeblasen und dann auf ganz verschiedene Weisen verziert. Besonders gepflegt wird die Tradition des Ostereierbmalens bei den Sorben (Volk in der Lausitz).

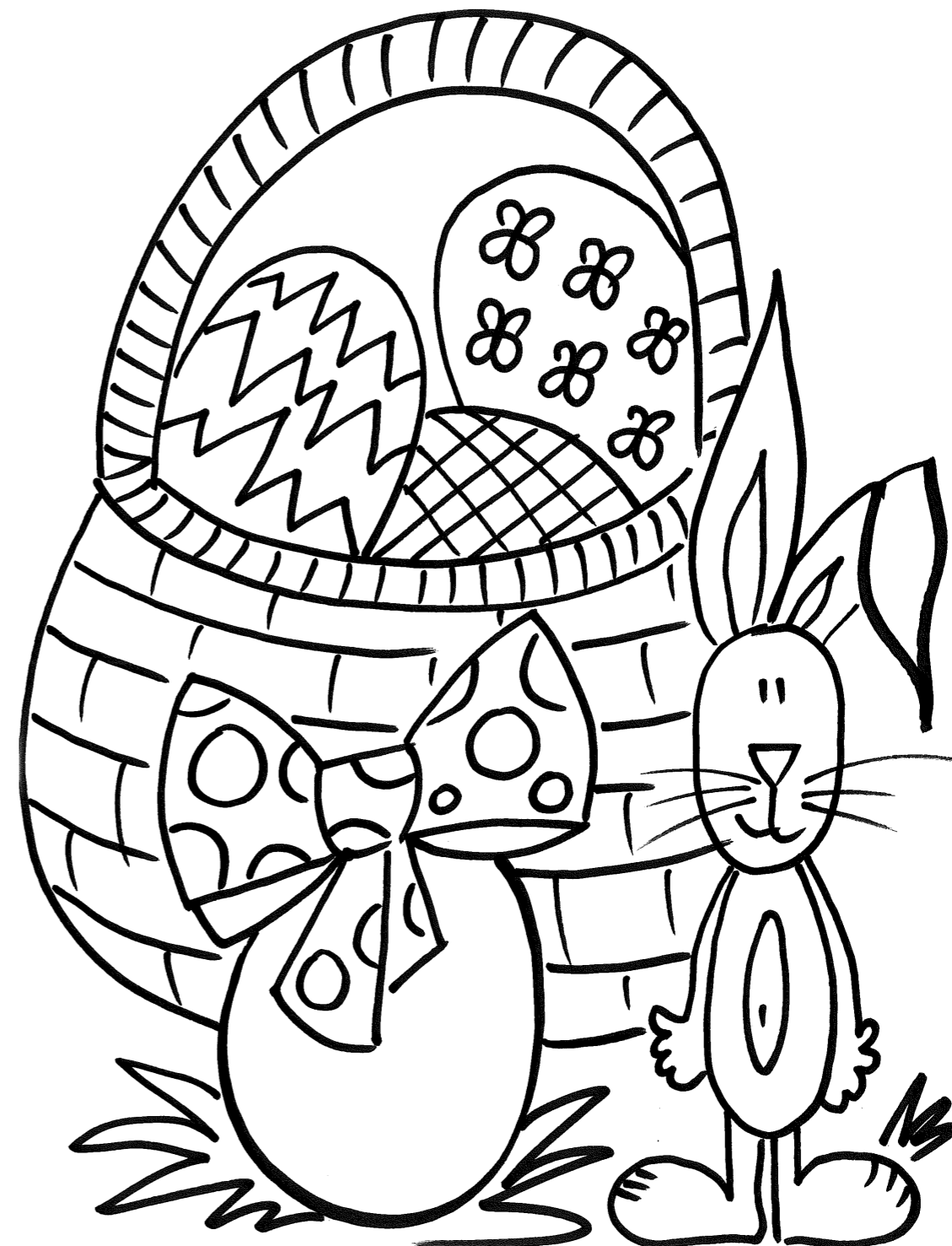
Świątujemy Wielkanoc

Poniedziałek Wielkanocny nazywa się w Polsce „Lanym Poniedziałkiem”. Zgodnie ze starym obyczajem zwanym „Śmigus-Dyngus”, ludzie polewają się wodą, której przypisuje się oczyszczającą moc. W dawnych czasach wodą polewano przede wszystkim dziewczęta i kobiety.

Der Ostermontag heißt in Polen „Begossener Montag” (Lany Poniedziałek). Nach einem alten Brauch, Śmigus-Dyngus genannt, besprengen sich Leute mit Wasser, was auf seine reinigende Wirkung zurückzuführen ist. In den früheren Zeiten wurden vor allem Mädchen und Frauen mit Wasser bespritzt.

Wir feiern das Osterfest

W Wielką Niedzielę zajączek wielkanocny ukrywa dla dzieci kolorowe jajka i słodkie łakocie. Mali i duzi szukają ich razem w ogrodzie – to wspaniała zabawa!

Am Ostersonntag versteckt der Osterhase für die Kinder bunt gefärbte Ostereier und süße Leckereien. Es ist ein großer Spaß für Groß und Klein die Ostereier anschließend gemeinsam im Garten zu suchen.

Witamy wiosnę

W pierwszy dzień wiosny dzieci uroczystie żegnają Marzannę, aby przegnać zimę. Dawniej robiono Marzannę ze słomy i palono ją lub rzucono w wodę. Dzisiaj żegna się ją raczej symbolicznie. Dzieci przedszkolne pakują ją w paczkę i wysyłają jak najdalej „pocztą”.

Am ersten Frühlingstag wird eine Puppe (Marzanna) feierlich verabschiedet, um den Winter zu vertreiben. Früher wurde die Puppe, die meist aus Stroh ist, verbrannt oder ins Wasser geworfen. Heute wird sie eher symbolisch verabschiedet. Die Kita-Kinder verpacken sie zum Beispiel gern in einen Karton und schicken sie „per Post“ weit weg.

Wir begrüßen den Frühling

W wieczór poprzedzający 1. maja stawia się w wielu miejscowościach kolorowo przyozdobione drzewka majowe. Wiosenny miesiąc maj witany jest przy muzyce i tańcach na wesołych ludowych festynach.

Am Vorabend des 1. Mai werden vielerorts bunt geschmückte Maibäume aufgestellt. Mit fröhlichen Volksfesten, Musik und Maientanz wird der Frühlingsmonat Mai begrüßt.

Świątujemy Dzień Dziecka

Wir feiern gemeinsam Kindertag

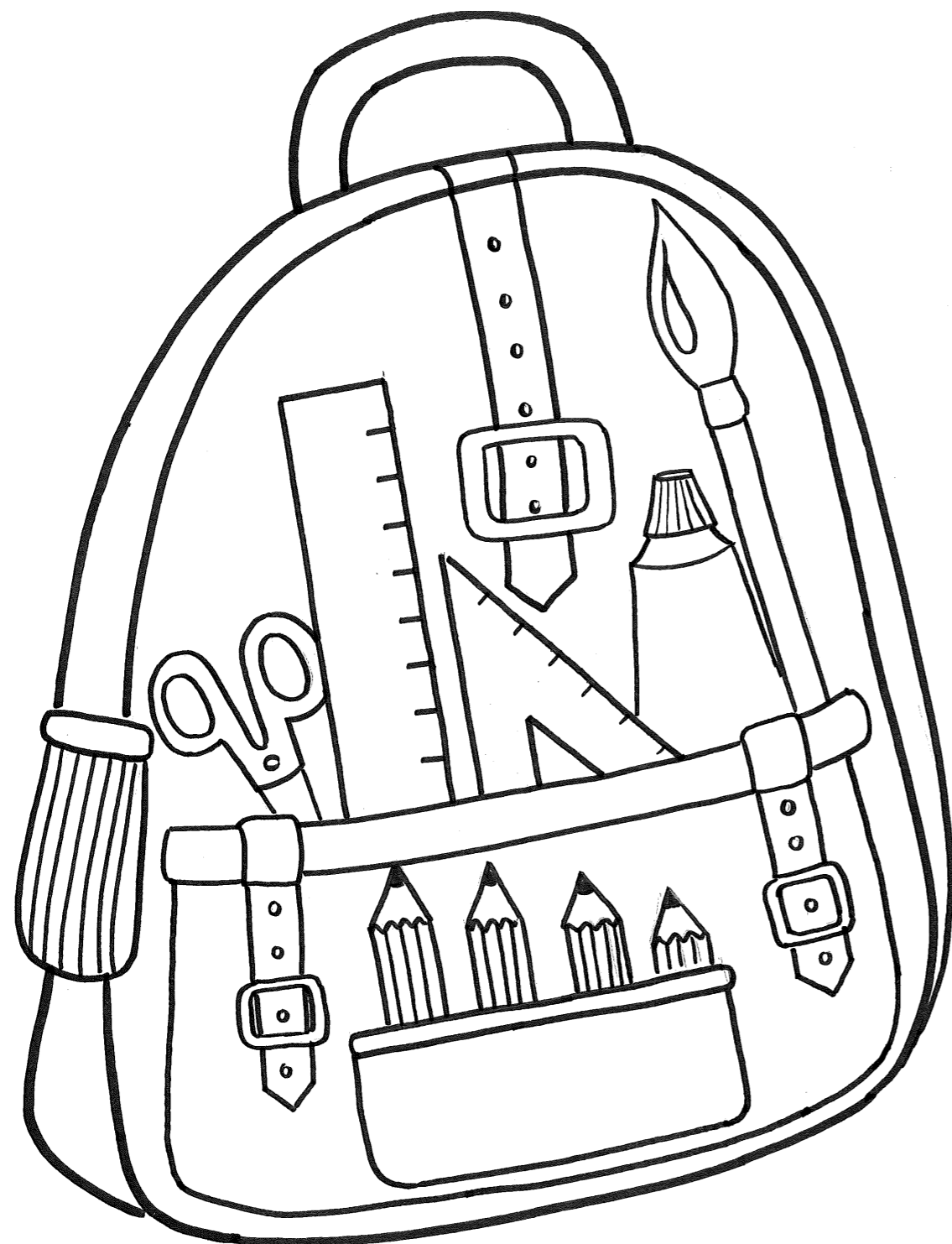

1. czerwca dzieci przedszkolne wesoło świętują Międzynarodowy Dzień Dziecka. W Niemczech obchodzony jest także 20. września Światowy Dzień Dziecka. W wielu miejscach organizowane są różnego rodzaju akcje, które mają zwrócić uwagę opinii publicznej na prawa i potrzeby dzieci.

Am 1. Juni feiern die Kinder in den Kitas den Internationalen Kindertag mit fröhlichen Kindertagsfesten. In Deutschland feiert man auch am 20. September den Weltkindertag, an dem es vielerorts Aktionen gibt, um in der Öffentlichkeit auf die Rechte und Bedürfnisse von Kindern aufmerksam zu machen.

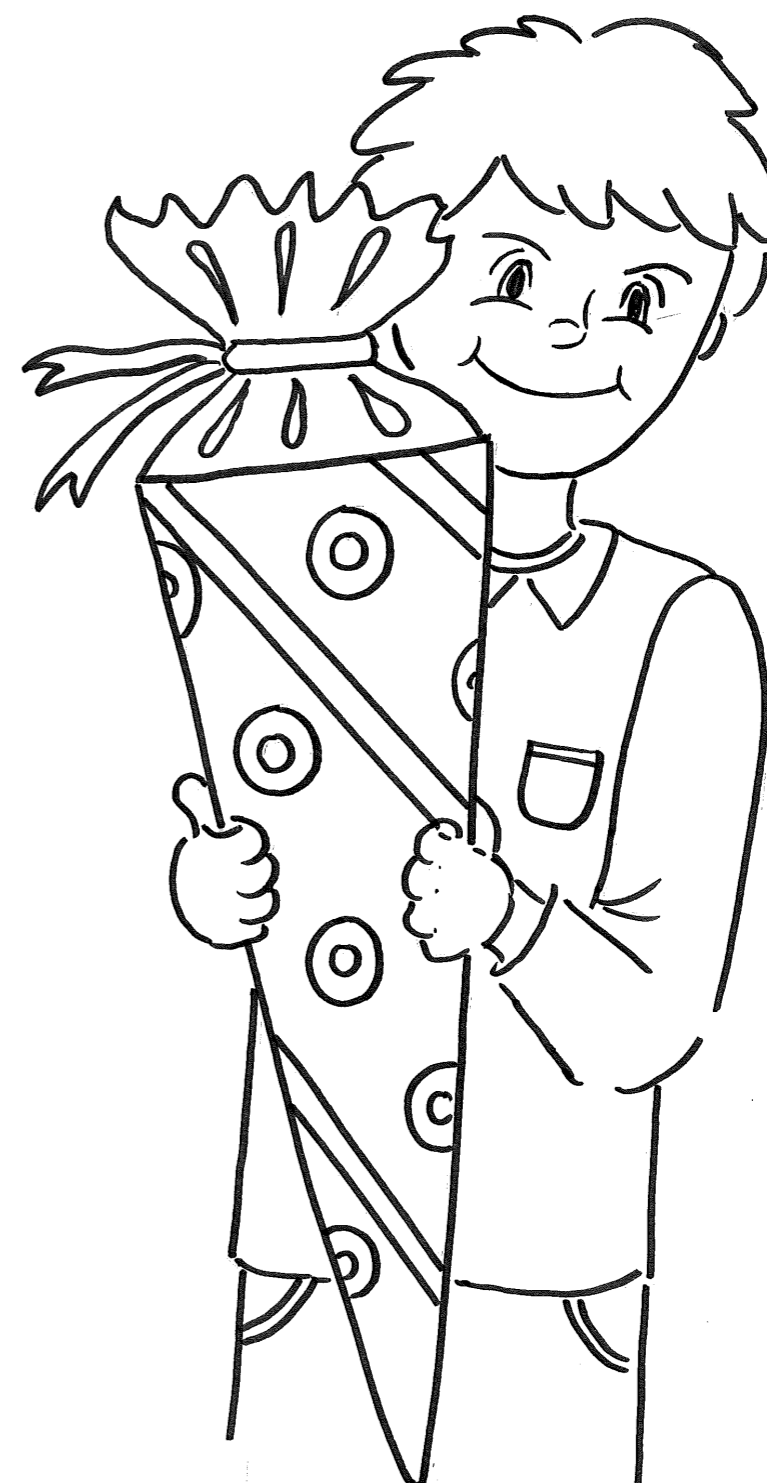
Idziemy do szkoły

W polskich przedszkolach w czerwcu organizowane jest uroczyste pożegnanie przedszkolaków. Przed pierwszym dniem szkoły (1. września) wszyscy kupują potrzebne przybory i tornistry, podręczniki dzieci otrzymują bezpłatnie w szkole.

Die Kinder werden in Polen im Juni in der Kita feierlich verabschiedet. Vor dem ersten Schultag (1. September) werden notwendige Schulsachen und Schultaschen gekauft. Die Lehrbücher bekommen die Schüler kostenfrei in der Schule.

Wir gehen in die Schule

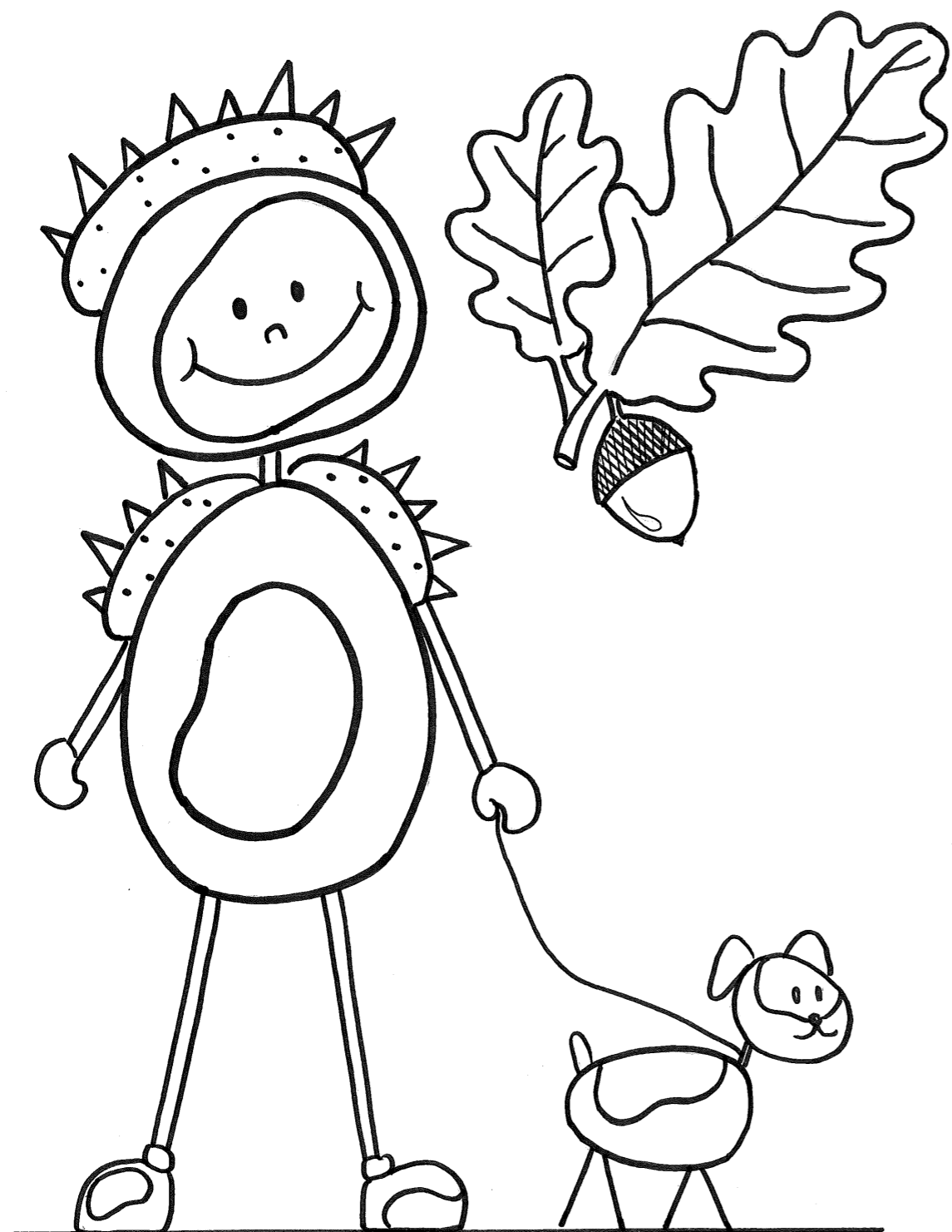
Z okazji pierwszego dnia szkoły dzieci w Saksonii dostają rożek obfitości, wypełniony łakociami, a także małymi prezentami takimi jak kredki czy też inne przybory szkolne. Na pożegnanie przyszłych pierwszoklasistów przedszkolaki obchodzą święto rożka obfitości i ozdabiają nimi drzewka.

Zum Schulanfang erhalten die Kinder in Sachsen eine Zuckertüte. Sie ist gefüllt mit Leckereien, aber auch mit kleinen Geschenken wie Buntstiften oder anderem Schulmaterial. Zur Verabschiedung der künftigen Schulkinder aus dem Kindergarten werden Zuckertütenfeste gefeiert und Zuckertütenbäume geschmückt.

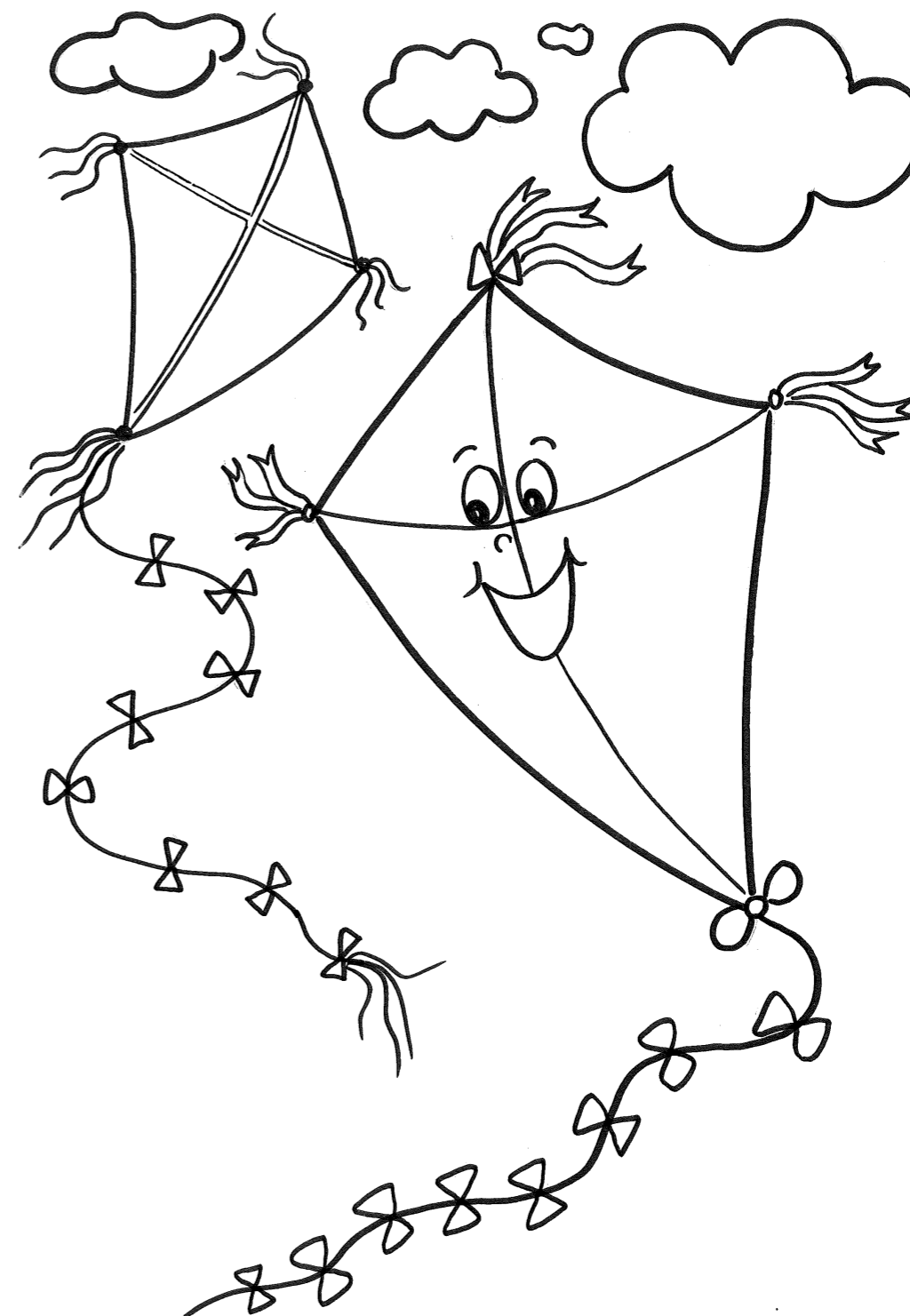
Jesień

Jesienią wszystkie przedszkolaki wyruszają do parku lub lasu, aby zbierać kasztany i żołędzie, z których robią ludziki i zwierzęta.

Im Herbst gehen alle Kita-Kinder in den Park oder in den Wald und suchen nach Kastanien und Eichel, aus denen Männchen und Tiere gebastelt werden.

Im Herbst

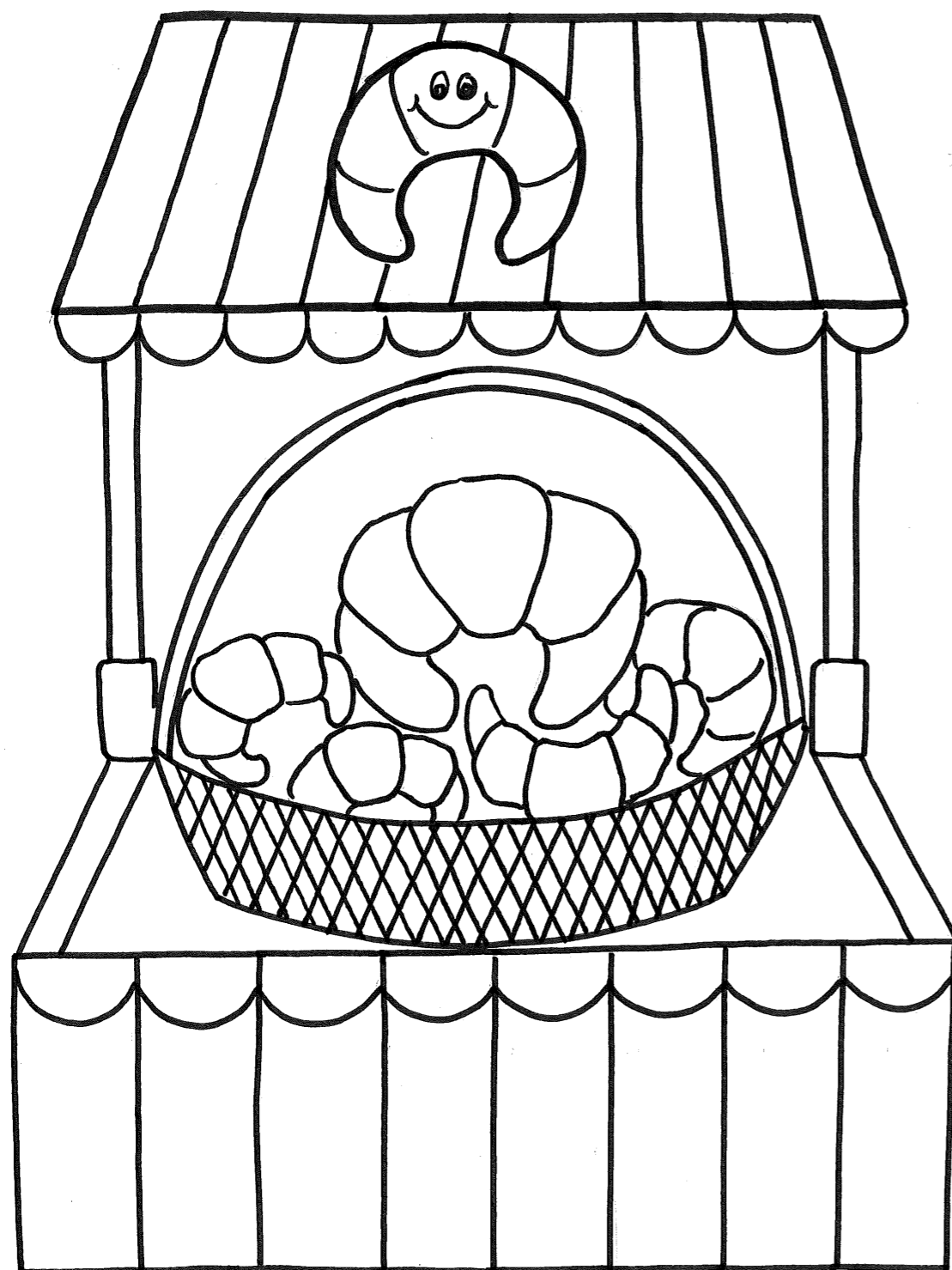

Kiedy wieje jesienny wiatr, przedszkolaki chętnie puszczają kolorowe latawce. Najlepsza zabawa jest wtedy, kiedy same je zrobią i fantazyjnie udekorują.

Wenn der Herbstwind bläst, lassen die Kinder gern bunte Drachen steigen. Besonders viel Spaß macht es, wenn die lustigen Drachen selbst gebastelt und fantasievoll gestaltet werden.

Dzień Świętego Marcina

11. listopada, w Dniu Świętego Marcina, w Polsce tradycyjnie wypieka się tzw. rogalie świętomarcińskie – drożdżowe rogaliki z nadzieniem z białego maku, rodzynek, wanilii i daktyli lub fig. Wypiekano je pierwotnie w Poznaniu, wielkopolskim mieście targów. Obecnie rogalie sprzedawane są w całej Polsce.

Am 11. November, dem Fest des heiligen Martin von Tours, werden in Polen traditionell Hefe-Hörnchen mit Füllung aus Weißmohn, Rosinen, Vanille und Datteln oder Feigen gegessen (sogen. Martinshörnchen). Ursprünglich kommt das Gebäck aus der großpolnischen Messestadt Posen (Poznań). Mittlerweile werden Martinshörnchen in ganz Polen verkauft.

Rund um den Martinstag

W listopadzie, gdy na dworze coraz wcześniej zapada zmrok, organizuje się święto światła. W wielu miejscowościach 11. listopada (Dzień Świętego Marcina) odbywają się pochody z latarnkami. Dzieci same przygotowują lampiony i latarenki oraz uczą się piosenek.

Im November, wenn es draußen immer zeitiger dunkel wird, sorgen Lichterfeste für eine gemütliche Stimmung. Vielerorts werden rund um den Martinstag, den 11. November, Laternenumzüge veranstaltet. Die Kinder basteln dafür Lampions und Laternen und lernen Lieder.

Mikołaj

6. grudnia obchodzi się w Polsce Dzień Świętego Mikołaja. Mikołaj ma białą brodę, nosi czerwony płaszcz i spodnie oraz wysokie buty. Ma także duży worek z prezentami. Dzieci piszą do niego listy. Mikołaj wchodzi do domu nocą przez komin i kładzie prezenty pod poduszkę lub obok łóżka.

Den Nikolaustag feiert man in Polen am 6. Dezember. Der Nikolaus hat einen weißen Bart, trägt einen roten Mantel, eine rote Hose und hohe Stiefel. Er hat auch einen großen Sack mit Geschenken. Die Kinder schreiben an den Nikolaus Briefe. Ins Haus kommt er in der Nacht durch den Schornstein und legt die Geschenke neben das Bett oder unter das Kopfkissen.

Nikolaus

Wieczorem przed dniem Świętego Mikołaja dzieci ustawiają swoje wyczyszczone buciki przed drzwiami. W nocy przychodzi Mikołaj (Nikolaus) i wkłada do butów mandarynki, jabłka, orzechy, pierniczki i słodycze. Czasami Mikołaj odwiedza dzieci osobiście w przedszkolu.

Am Vorabend des Nikolaustags stellen die Kinder ihre geputzten Stiefel vor die Tür. In der Nacht kommt dann der Nikolaus und legt Mandarinen, Äpfel, Nüsse, Pfefferkuchen und Süßigkeiten in die Stiefel. Manchmal besucht der Nikolaus die Kinder dann am 6. Dezember auch noch einmal persönlich im Kindergarten.

Obchodzimy Boże Narodzenie

W Wigilię spożywa się tradycyjnie 12 postnych potraw, m.in. karpia, śledzie, pierogi z kapustą i grzybami, barszcz, kluski z makiem, sernik i makowiec. Odświętnie nakrywany jest stół, a pod obrus kładzie się sianko, które przypomina o narodzinach Jezusa w stajence. Wigilia rozpoczyna się wraz z pierwszą gwiazdką. Ludzie dzielą się opłatkiem i składają sobie życzenia.

Am Weihnachtsabend werden traditionell 12 Fastenspeisen gegessen, unter anderem Karpfen, Heringe, Teigtaschen mit Sauerkraut und Pilzen, Rote-Bete-Suppe, Mohnnudeln, Käse- und Mohnkuchen. Der Tisch ist festlich gedeckt und unter der Tischdecke liegt ein bisschen Heu, das an die Geburt Jesu auf Stroh erinnern soll. Der Heiligabend beginnt, wenn der erste Stern aufgeht. Man teilt miteinander eine Oblate und spricht Weihnachtswünsche aus.

Wir feiern Weihnachten

W Wigilię cała rodzina spotyka się w odświętnie udekorowanym pokoju. Na choince płoną świece, śpiewane są kolędy, a Mikołaj (Weihnachtsmann) przynosi prezenty. W pierwszy dzień Świąt Bożego Narodzenia, 25. grudnia, w wielu rodzinach na uroczysty obiad przygotowuje się pieczoną gęś.

Am Heiligabend trifft sich die ganze Familie in der festlich geschmückten Stube. Die Lichter am Weihnachtsbaum sind angezündet, es werden Weihnachtslieder gesungen und der Weihnachtsmann bringt für alle Geschenke. Am ersten Weihnachtsfeiertag, dem 25. Dezember, wird dann in vielen Familien als Festessen Gänsebraten verspeist.

Interreg
Polen-Sachsen
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung

Impressum

Kolorowanka powstała w ramach projektu „Groß für Klein – Duzi dla małych: Transgraniczna współpraca dla wspierania edukacji przedszkolnej w zakresie kultury i języka sąsiada” i została sfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy INTERREG Polska-Saksonia 2014-2020 oraz ze środków Samorządu Województwa Dolnośląskiego i Powiatu Görlitz.

Koncepcja i redakcja:

Sabina Czajkowska-Prokop (Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu) i dr Regina Gellrich (Saksońska Placówka ds. Wczesnej Nauki Języków Krajów Sąsiedzkich / Powiat Görlitz).

Rysunki:

Małgorzata Bartecka, Miejskie Przedszkole nr 27 w Jeleniej Górze (str. 4-13, 19-21, 23)

Beata Sobiesiak, Przedszkole Miejskie nr 3 w Lubaniu (str. 14-18, 22)

Layout: Ariane Archner (ENO mbH)

Druk: www.wir-machen-druck.de

Nakład: 2.000

Egzemplarz bezpłatny

Wrocław / Görlitz 2018

Impressum

Das Malbuch ist im Rahmen des Projektes „Groß für Klein – Duzi dla małych: Grenzüberschreitende Zusammenarbeit zur Förderung der interkulturellen und nachbarsprachigen Bildung im Bereich der Vorschulerziehung“ entstanden. Es wurde finanziert aus Mitteln des Europäischen Fonds für Regionale Entwicklung im Rahmen des Kooperationsprogramms INTERREG Polen-Sachsen 2014-2020 sowie aus Mitteln der Selbstverwaltung der Woiwodschaft Niederschlesien und des Landkreises Görlitz.

Konzept und Redaktion:

Sabina Czajkowska-Prokop (Niederschlesisches Lehrerfortbildungsinstitut in Wrocław) und Dr. Regina Gellrich (Sächsische Landesstelle für frühe nachbarsprachige Bildung / Landkreis Görlitz)

Malvorlagen:

Małgorzata Bartecka, Stadtkindergarten Nr. 27 in Jelenia Góra (S. 4-13, 19-21, 23)

Beata Sobiesiak, Stadtkindergarten Nr. 3 in Lubań (S. 14-18, 22)

Layout: Ariane Archner (ENO mbH)

Druck: www.wir-machen-druck.de

Auflagenhöhe: 2.000

Kostenfrei

Wrocław / Görlitz 2018

**DOLNY
ŚLĄSK**

**Nachbarsprache
von Anfang an!**
Sächsische Landesstelle für
frühe nachbarsprachige Bildung

**MEIN ZUHAUSE
LANDKREIS
GÖRLITZ
WOKRJEŠ ŽHORJELC**

Projekt współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy INTERREG Polska-Saksonia 2014-2020 Oś priorytetowa III – Edukacja transgraniczna.

Das Projekt wird finanziert aus Mitteln des Europäischen Fonds für Regionale Entwicklung im Rahmen des Kooperationsprogramms INTERREG Polen-Sachsen 2014-2020 sowie aus Mitteln des DODN und des Landkreises Görlitz.

www.dodn.dolnyślask.pl/interreg/ • www.nachbarsprachen-sachsen.eu